

УДК 327(82)«1990/2018»

К. В. Вакарчук

к. політ. наук., доцент,
кафедра міжнародних відносин
ОНУ імені І. І. Мечникова,
к. 32, Французький бульвар, 24/26,
м. Одеса, 65058, Україна
Тел.: (380482)633259
E-mail: katiavak30@gmail.com, m_katia@ukr.net
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0001-7352-5316>
DOI: [http://dx.doi.org/10.18524/2304-1439.2018.2\(31\).144316](http://dx.doi.org/10.18524/2304-1439.2018.2(31).144316)

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА АРГЕНТИНИ У ПОСТБІПОЛЯРНИЙ ПЕРІОД

В статті проаналізовано зовнішню політику Аргентини в постбіполярний період, визначено основні напрямки співробітництва зі США, Росією, Китаєм, ЄС та країнами Латинської Америки. Окреслено основні напрямки співробітництва: політичні, економічні та безпекові, освітлено роль Аргентини в цих процесах. Також розглянуто зміни зовнішньополітичного курсу Аргентини після обрання нового президента М. Макрі. Окреслені основні тенденції відносин України та Аргентини на сучасному етапі.

Ключові слова: зовнішня політика, інтеграційні об'єднання, глобальні процеси, співробітництво та перспектива.

Постановка проблеми. Нові геополітичні виклики після розпаду біполярної системи міжнародних відносин призвели до нової розстановки сил в регіоні Латинської Америки та змін зовнішньополітичних курсів держав. Не стала виключенням і Аргентина, країна, яка в цей період переживала наслідки національної реорганізації, перебування у владі представників останньої військової хунти, Фольклендської кризи та приходу до влади «лівих» сил на початку 2000-х років. Актуальність обраної теми визначається і тим, що сьогодні Аргентина стала на шлях пошуку нової ролі та взаємодії між світовими лідерами, міжнародними організаціями та блоками, інтеграційними об'єднаннями і утвореннями, в контексті зміненої геостратегічної та політичної ситуації в міжнародних процесах сучасності.

Аналіз останніх досліджень. Серед небагатьох робіт, які заслуговують уваги, слід виділити працю дослідниці-латиноамериканіста Д. Ігоа [7], де досліджуються основні напрямки зовнішньої політики Аргентини в 90-ті роки. Відносини між США та Аргентиною в різний період висвітлені в статтях Б. Гедана [5] і М. Суллівана [9]. Двосторонні відносини між Аргентиною та Китаєм проаналізовані в статі С. Гонсало [6]. Фундаментальною роботою є монографія М. Торреса [10], що присвячена зовнішній політиці Аргентини під час президентства К. Фернандес де Кіршнер та Н. Кіршнера. Основні аспекти політики М. Макрі є темою дослідження таких авторів як Ф. Бірсен [2] та М. Мігес [8]. В Україні приділяється недостатня увага латиноамериканському вектору досліджень, не дивлячись на, що з Арген-

тиною нас пов'язують давні історичні та культурні зв'язки, як з однією з великих українських діаспор в світі.

Тому **метою даної** статті є розгляд та аналіз зовнішньої політики Аргентини з 1989 року по теперішній час.

14 травня 1989 року в Аргентині відбулися перші вільні президентські вибори за останні 60 років, перемогу здобув Карлос Менем. Країна дісталася йому після важкої економічної кризи, був розроблений план виходу з депресії у вигляді жорсткої прив'язки аргентинського песо до долара, тотальної приватизації державних монопольних підприємств у сфері енергетики, залізниць і т. д. Були запроваджені неоліберальні реформи, масштабною виявилася передача державних підприємств в приватні руки, зокрема іноземним інвесторам. К. Менем проводив курс на зближення зі США, став ініціатором створення МЕРКОСУР та став першим президентом, який відвідав Великобританію після Фолклендської кризи.

В кінці 90-х років економічна ситуація в Аргентині загострилася, популярність К. Менема була втрачена, корупція та витрати державних коштів чиновників на свої власні потреби породила в суспільстві негативне ставлення до раніше популярного політика. Тому в жовтні 1999 року був обраний новий президент від опозиції Фернандо Де Ла Руа. Однак початок 2000-х років супроводжувався фінансовими кризами в країні, в результаті голодних бунтів Де Ла Руа пішов у відставку, що призвело в подальшому до зміни трьох президентів за дуже короткий час.

Серйозні зміни в країні почалися під час приходу до влади сім'ї Кіршнер, подружжя Нестор та Крістіна Кіршнери на посадах президентів Аргентини перебували у владі 12 років. У 2003 році в Аргентині пройшли вибори, виграв Нестор Карлос Кіршнер, представник пероністської партії лівоцентристського толку. Країна йому дісталася після важкої економічної кризи, корупційних скандалів, величезних боргів. Н. Кіршнер притримувався політики більш стриманих відносин зі США та укріплення стосунків з ЄС.

У 2007 р. перемогу здобула дружина Нестора Кіршнера, почався другий етап реалізації політики «кіршнерізму» в країні. Прихід до влади К. Кіршнер в суспільстві викликав великі надії, пріоритети надавалися внутрішній політиці. Зовнішня політика зазнала значних змін, відбувся різкий поворот в бік зближення з Китаєм, Росією та Бразилією. Активно пропагувалася ідея вступу Аргентини до БРІКС, відбулося погіршення відносин зі США. Після всіх помилок правління Кіршнерів та важкої економічної кризи ситуація в країні набула критичних масштабів, що призвело до приходу до влади у 2015 р. Маурісіо Макрі, представника правоцентристської партії Аргентини «Союз Про» та прибічника відновлення дружніх відносин зі США та ЄС та відновлення демократичних цінностей в країні.

Отже, зовнішня політика Аргентини в період з 1991 до 2018 року характеризувалася різними політичними орієнтирами, що не завжди приводило до позитивних результатів розвитку країни.

Відносини зі США та ЄС. В контексті формування нової зовнішньої політики президента Карлоса Менема була спроба провести переоцінку старо-

го курсу держави та вироблення нових стратегічних пріоритетів держави, насамперед це стосувалося відмови від конфронтації зі США. Насправді, починалася нова ера відносин Буенос-Айреса та Вашингтона, за час перебування у владі К. Менема з 1989–1999 роки зовнішній курс країни був адаптований під інтереси США.

В основному документі держави, «Білій книзі Аргентини», складеному в 1999 р. адміністрацією президента і головнокомандувача збройних сил країни К. Менема, визначалася готовність Аргентини до реформ, зокрема у військовій сфері. Метою цього стало забезпечення суверенітету і цілісності нації, збереження її життєво важливих інтересів. В рамках цього документа держава проявляла активну участь в місіях з підтримки миру, розроблених ООН та іншими міжнародними організаціями, а також вжиття заходів щодо зміцнення взаємної довіри з сусідніми країнами.

Відносини між Європейським Союзом і Аргентиною займали завжди особливе місце, Аргентина стала першою країною із Латиноамериканського регіону, що формалізувала свої відносини з ЄС, підписавши низку угод про співробітництво у 1995 році. Окрім підтримки на зближення зі США, Менем заговорив про відновлення стосунків з Великобританією після Фолклендської кризи 1982 р., в 1998 р. наніс візит до Великобританії, що стало значною подією у продовженні діалогу у відносинах з Великобританією, пов'язаного з питанням статусу Фолклендських островів.

Щодо безпекової складової, то в період правління К. Менема була прийнята ініціатива щодо досягнення повноправного членства Аргентини в НАТО. В 1996 році уряд К. Менема запропонував ідею приєднання до альянсу НАТО, за прикладом Ізраїлю, що було схвально прийнято адміністрацією Б. Клінтона. В 1997 р. під час візиту Клінтона до Буенос-Айреса він заявив про надання країні статусу «головного союзника США» поза альянсом. В тому ж році була підписана угода про мирне використання ядерної енергії [7].

В зовнішній політиці Нестор Кіршнер проводив політику «виважених» відносин зі США. Безпекова складова залишалася важливою у формуванні зовнішньополітичної стратегії країни, зокрема відводилася важлива роль ООН у вирішенні міжнародних проблем, питань міжнародного тероризму, підтримка політики роззброєння та нерозповсюдження ядерної зброї. Н. Кіршнер заклав новий фундамент відносин з ЄС, наносив візити до Брюсселя, Парижа та Мадрида. Щодо відносин з Великобританією, то при уряді Нестора Кіршнера радикальних рішень прийнято не було, однак питання вирішення статусу Фолклендських островів політико-дипломатичним шляхом залишалося відкритим, неодноразово Аргентина заявляла, що готова чекати стільки часу, скільки потрібно для остаточного вирішення.

Що стосується Крістіни Кіршнер, то вона була гострим критиком зовнішньої політики США, однак у 2007 році США та Аргентина модернізували двосторонню угоду про цивільну авіацію з метою поновлення гарантій безпеки і забезпечення значного збільшення частоти польотів між двома країнами. У березні 2010 р. держсекретар США Хілларі Клінтон зустрілася з президентом К. Кіршнер на прес-конференції в Аргентині.

Були обговорені питання боротьби з міжнародним тероризмом, глобальної економічної кризи 2008–2010 рр., програми ядерної безпеки. Важливо, що під час зустрічі прозвучало прохання президента Аргентини про посередництво Х. Клінтон в проблемі Фолклендських островів і була підтверджена постійна готовність країни сісти за стіл переговорів з Британією [4].

У 2011 році на саміті у Франції К. Кіршнер і Б. Обама представили спільну заяву про відновлення двосторонніх відносин. Тоді президент Аргентини прокоментувала, що США і Аргентину об'єднують спільні проблеми, які стосуються боротьби з наркотиками, торгівлею людьми та ін.

Під час правління подружжя Кіршнерів країна переключилася на втілення політики мультиреалізму, що передбачало різнобічні зв'язки і активну участь в міжнародних організаціях. Аргентина зайняла міцні позиції в МЕРКОСУР та змагалася з Бразилією за звання ключового гравця на континенті. Відносини з Бразилією в цілому носили суперечливий характер: з одного боку, тому що обидві держави зацікавлені в тісній співпраці в рамках МЕРКОСУР, а з іншого — прагнули зміцнити власне становище в регіоні як провідної країни.

В період своєї передвиборчої кампанії кандидат в президенти країни Маурісіо Макрі з точністю визначив напрямки зовнішньої політики нового уряду, які активно втілюються в наші дні. Ще в період передвиборчої кампанії М. Макрі заявляв про перегляд відносин зі США. Одразу після обрання нового президента Аргентини зі США було підписано угоду про участь Американської національної гвардії в питаннях безпеки та оборони Аргентини. Новий уряд Аргентини поставив на меті повернути країну на світові ринки шляхом тісної співпраці зі США.

З приходом до влади Маурісіо Макрі Аргентина все більше демонструє свою прозахідну орієнтацію, критикуючи лівоцентристську політику «кіршнерізму». Вперше за 19 років в березні 2016 р. президент США Барак Обама прибув з офіційним візитом до Буенос-Айреса. Результатом зустрічі двох лідерів стало підтвердження нових міжнародних торгових зв'язків Аргентини. Було підписано Рамкову угоду про торгівлю та інвестиції. В тому ж році відбулася зустріч між держсекретарем США Дж. Керррі та міністром закордонних справ Аргентини С. Малькорром стосовно активізації двосторонніх відносин з питань безпеки, прав людини та обігу наркотиків.

З обранням нового президента США Дональда Трампа відносини між двома країнами лише поліпшилися, у лютому 2017 року відбулася телефонна розмова президента США, віце-президента Майка Пенса і аргентинського лідера М. Макрі. Згідно з інформацією Білого дому, Д. Трамп підкреслив існування міцних зв'язків між країнами, а також лідируючу роль Аргентини в регіоні. У квітні 2017 року президент Макрі відвідав Білий дім, де обидва лідери відзначили свою прихильність до розширення торгівлі та інвестицій. Також на переговорах було піднято питання про продовження плану Global Entry, розробленого Митно-прикордонною службою США з метою прискорення процедури в'їзду до США громадян Аргентини [5].

Аргентина також підтримує політику США щодо Венесуели, введення санкцій та її виходу з Організації американських держав. 15 серпня 2018 року відбулася зустріч глави Пентагону з міністром оборони Аргентини Оскаром Агуадом, обговорювали роль збройних сил у справі протистояння новим викликам у регіоні. Останній візит міністра оборони США до Аргентини відбувся ще у 2005 році, тому сьогодні Аргентина сподівається на тісне співробітництво не тільки у військовій, але й в інших сферах. Адже, згідно з наказом президента країни М. Макрі, військові можуть втручатися у розв'язання питань внутрішньої безпеки. Дж. Меттіс подякував Аргентині за зусилля на регіональному рівні та її підтримку у питаннях щодо Венесуели. Також Дж. Меттіс висловив подяку державному керівництву за зміцнення ролі Аргентини на світовій арені, про що свідчить запланований на найближчий час саміт G20 в цій країні. Також американські та аргентинські військові домовились про розвиток співпраці у питаннях військової освіти та обміну інформацією [11].

У відносинах Аргентини з ЄС М. Макрі підтримує політику поглиблення економічних та політичних зв'язків з країнами Європейського Союзу в рамках МЕРКОСУР. Метою такого співробітництва повинно стати підписання договору про зону вільної торгівлі між двома союзами, з широкими можливостями для Аргентини. Щодо подальшого діалогу з відновлення стосунків з Великобританією, то Макрі сподівається на підтримку Європейського Союзу. Однак що стосується Фолклендських островів, то Маурісіо Макрі заявив про своє прагнення, а саме домогтися повернення цієї території за допомогою законних дій в повній відповідності з міжнародним правом та резолюціями ООН. Він також говорив про незаконне добування Великобританією вуглецю на морському просторі Аргентини. Саме тому, опираючись на підтримку міжнародної спільноти слідування шляхом діалогу і мирної дипломатії, президент запрошує уряд Великобританії сісти за стіл переговорів для пошуку мирного вирішення вищевказаних проблем [1].

З початком президентського мандату М. Макрі Аргентину відвідали політичні лідери США, Нідерландів та Італії, сам президент здійснив офіційні візити у Ватикан, Італію та Німеччину. У 2016 році аргентинський президент вперше за 12 років був присутній на Всесвітньому економічному форумі в Давосі (Швейцарія).

Відносини з Бразилією та країнами Латинської Америки. Президент Аргентини Карлос Менем увійшов в історію як політик, що започаткував серйозні процеси інтеграції на континенті. У 1990 році була підписана рамкова угода про економічне та торговельне співробітництво країн МЕРКОСУР. З 1 січня 1995 року відповідно до Оуро-Претських угод, підписаних 1994 р., МЕРКОСУР перейшов на вищий інтеграційний рівень: від зони вільної торгівлі до митного союзу. В 1995 році підписана Міжрегіональна рамкова угода про співробітництво і перспективи створення Міжрегіональної асоціації МЕРКОСУР. Ці угоди стали основою для майбутнього діалогу в рамках відносин ЄС — МЕРКОСУР.

Період правління Нестора Кіршнера отримав назву «кіршнерізм», в пріоритеті стала регіональна інтеграція, МЕРКОСУР мав стати платформою

для укріплення регіональних амбіцій Аргентини на континенті. Президент взяв курс на зближення з Бразилією та Чилі. 11 липня 2003 року між Бразилією та Аргентиною була підписана угода про інтеграцію двох країн, а вже в березні 2004 року з'явилася Спільна декларація Аргентини та Бразилії про економічне співробітництво, створення консульств та розширення інфраструктури в різних напрямках. У 2006 році відбувся офіційний візит президента Аргентини до Бразилії де було опубліковано спільне комюніке про створення механізму координації та консультацій на рівні президентів та міністерств.

Адміністрація президента К. Кіршнер продовжила шлях розширення регіональних зв'язків та підвищення ролі Аргентини в МЕРКОСУР. Уряд Аргентини став провідником просування вступу Венесуели в регіональний блок. Також Аргентина активно співпрацювала за такими регіональними об'єднаннями як СЕЛАК, Спільнота країн Латинської Америки та Карибського басейну та УНАСУР, Союз південноамериканських націй. Цікавим фактом є, присутність на інавгурації Нестора Кіршнера Фіделя Кастро, новий уряд Аргентини заявляв про непідтримку резолюції ООН щодо Куби відносно засудження прав людини, були також нанесені дипломатичні візити. Присутність Фіделя Кастро стала демонстрацією зовнішньополітичних інтересів Аргентини.

В 2007 році в столиці Аргентини м. Буенос-Айресі був підписаний акт про створення спільного Банку Півдня між Бразилією, Болівією, Еквадором, Парагваєм, Уругваєм та Венесуелою. Метою створення стало забезпечення фінансування економічного та соціального розвитку країн-членів та поглиблення регіональної інтеграції. Аргентина мала активну позицію щодо розвитку різних інтеграційних структур в регіоні.

В період правління Крістіни Кіршнер було підтверджено стратегічне значення та важливість взаємовідносин Аргентини з Бразилією. Підписано десятки різних транспортних угод, договорів та спільних проектів, що стосуються видобутку нафти, дослідження космосу та використання атомної енергетики. У 2008 році було прийнято рішення щодо використання реала та песо як спільної валюти при різних торгових операціях, виключивши долар з грошового обігу країн [10].

Аргентина у відносинах з Бразилією проводила політику стосовно вироблення спільного рішення позиції своїх держав у міжнародних відносинах. Аргентино-бразильські відносини мали важливий стратегічний характер, особливо що стосувалося посилення впливу двох держав як в регіоні, так і у світі. Так, наприклад, обидві країни визнали Палестину вільною та незалежною державою в межах кордонів 1967 року. В період правління К. Кіршнер відбулося безпрецедентне зближення з Венесуелою та Болівією, режимами з соціалістичною ідеологією. Венесуела на чолі з Уго Чавесом взяла на себе більшу частину обслуговування аргентинського зовнішнього боргу [13]. В межах країн регіону Аргентина співпрацювала з Кубою, Еквадором і Нікарагуа переважно в політичній площині, в тому числі в рамках Співтовариства країн Латинської Америки і Карибського басейну СЕЛАК і Союзу південноамериканських націй УНАСУР.

Новий президент Аргентини Маурісіо Макрі одразу після виборів 21 грудня 2015 р. брав участь в своєму першому саміті глав держав МЕРКОСУР в м. Асунсьйоні. На заході також були присутні президент Парагваю Орасіо Картес, уругвайський лідер Табаре Васкес і бразильський президент Ділма Руссефф. До них приєдналися лідери Болівії і Чилі, асоційованих членів. На саміті Макрі підкреслив прихильність Аргентини до МЕРКОСУР і закликав підтримувати торгівлю латиноамериканського блоку з Європейським Союзом.

Традиційними в регіоні можна вважати міцні стосунки Аргентини з Бразилією, один із перших візитів було здійснено саме в цю країну. З тодішнім президентом Бразилії Д. Руссефф М. Макрі вдалося провести перемовини стосовно поглиблення двосторонніх відносин у сфері торгівлі, обміну товарами та спільному пошуку нових ринків в рамках МЕРКОСУР.

З квітня 2017 року Аргентина була тимчасовим президентом УНАСУР. Варто відзначити, що новий лідер Аргентини М. Макрі, на відміну від Кіршнерів, поступово віддаляється від регіональної організації, з огляду на політичні розбіжності з Венесуелою і Болівією. В межах регіональної інтеграції, окрім МЕРКОСУР, М. Макрі орієнтується на підтримку нового торгового блоку — Тихоокеанського альянсу, який був створений Мексикою, Чилі, Колумбією та Перу в 2012 р., метою якого було сприяння економічній інтеграції, та зміцнення латиноамериканської єдності в регіоні. На початку президентства М. Макрі, завдяки підтримці Чилі як ініціатора нового торгового блоку на континенті, Аргентині вдалося отримати статус спостерігача блоку. Варто відзначити, що в подальшому Макрі бачить Аргентину повноправним членом Тихоокеанського альянсу.

У червні 2018 року в Парагваї на вищому рівні зустрілися президенти країн, що входять до Південноамериканського спільного ринку МЕРКОСУР. Тематикою переговорів став пошук нових ринків у світі. Понад 20 років тривають перемовини з Європейським Союзом про відкриття його ринків, однак рішень досі не ухвалено. Міністр закордонних справ Парагваю Еладіо Лойзага, оцінюючи тимчасове президентство його країни в МЕРКОСУР, зазначив, що в переговорах з ЄС все ще залишаються невідрішені питання [12].

У червні 2018 року Аргентина та Міжнародний валютний фонд домовилися про виділення кредиту в розмірі 50 млрд дол. США строком на три роки. Умови надання кредиту stand-by передбачають, що в 2019 році інфляція в країні спаде. Справа в тому, що країна зараз переживає не найкращі часи, 12 років при владі знаходилися президенти-популісти — подружжя Нестор та Крістіна Кіршнери. Під час їх правління країна неодноразово опинялася на межі технічного дефолту, як у 2011 році, у неї величезна заборгованість перед зовнішніми кредиторами, заборонена вільна конвертація американського долара.

Відносини з Китаєм та Росією. Потрібно зауважити, що значний прорив у пошуку нових стратегічних партнерів у Аргентини почався саме зі зближення відносин з Росією та Китаєм в період правління Крістіни Кірш-

нер. Це був період відносин конфронтації зі США та зближення з Росією та Китаєм.

Саме при К. де Фернандес Кіршнер починається зміцнення контактів з Російською Федерацією. Основою довгострокового співробітництва між двома країнами завжди були економічні відносини. В 2008 р. президент Аргентини прибула в Москву з офіційним візитом, за підсумками якого було підписано ряд угод з питань торговельно-економічних зв'язків. Також президент Д. Медведев і К. де Фернадес Кіршнер домовилися про подальше налагодження російсько-аргентинського співробітництва.

У документі «Концепції зовнішньої політики РФ» 2008 року зазначалося, що уряд Росії мав наміри нарощувати політичну й економічну співпрацю з країнами Латинської Америки і Карибського басейну, активізувавши взаємодію з ними в міжнародних організаціях.

Однак найбільший імпульс розвитку відносин між Росією й Аргентиною стався в 2015 р., коли за підсумками візиту К. де Фернандес Кіршнер в Москву були підписані нові угоди в галузі енергетики, торговельно-економічній сфері. Під час зустрічі президенти обох країн висловилися за рішення щодо української кризи, дотримання Мінських домовленостей і наголосили на необхідності розширення не тільки економічних зв'язків, а й політичних [2].

В цей період Крістіна Кіршнер проводила активну роботу щодо приєднання Аргентини до групи БРІКС, куди ввійшли Бразилія, Росія, Індія, Китай та Південна Африка, однак ці плани реалізувати не вдалося. Нині діючий президент Маурісіо Макрі заявив, що зробить все можливе, аби цього не відбулося. Не дивлячись на гострі заяви та критику попереднього уряду щодо політики зближення з Росією, у січні 2018 р. президент Аргентини здійснив офіційний візит до Росії. Відбулася перша зустріч Володимира Путіна з Маурісіо Макрі, де центральне місце у переговорах відводилось кризі в Венесуелі, а також розвитку двостороннього співробітництва, в тому числі у сфері космічних технологій і атомної енергетики. Президент Російської Федерації також підтвердив участь Росії в саміті «Групи двадцяти», який в листопаді 2018 р. буде проведено в Аргентині. Президент зазначив, що його країна готова сприяти просуванню аргентинських інтересів на міжнародній арені.

Дипломатичні відносини між Китаєм та Аргентиною були встановлені в ще в 1972 році. Але найбільшого розвитку здобули після поїздки до Китаю у 2004 році Нестора Кіршнера та Ху Цзиньтао в Аргентину. Лідери держав підписали ряд документів та угод. В період відходу від близьких стосунків зі США відбулися деякі зміни, особливо просування інтересів Китаю в регіоні, де Китай, відповідно до власної стратегії, створив вигідні для себе умови співіснування, використовуючи сировинні ресурси країн регіону. Зокрема КНР надає фінансові кредити тамтешнім урядам, за які їм доводиться розраховуватися природними ресурсами. Такою стратегією «м'якої сили», що реалізується Китаєм у країнах Латинської Америки, створюється образ доброго, ввічливого, дбайливого господаря, який, на відміну від США, чемно ставиться до проблем кожної з країн, пропонуючи

ім стратегічний план розвитку партнерських стосунків, що й відбулося з Аргентиною [13].

Однак найбільшого розвитку відносини між Китаєм та Аргентиною досягли у 2014 році після встановлення стратегічного партнерства. Було підписано біля двадцяти проектів у сфері гідроенергетики та прийнято програму розширення товарообміну. Китай став другим після США торговим партнером Аргентини. На початку 2015 року Крістіна Кіршнер здійснила офіційний візит до Китаю, де також було прийнято низку угод щодо розширення співробітництва між двома країнами. Найбільш масштабними можна вважати угоду про будівництво в провінції Санта-Крус двох найбільших гідроелектростанцій, договір про модернізацію мережі залізничних шляхів. Тобто було започатковане всеосяжне стратегічне партнерство і налагодження двосторонніх економічних зв'язків між двома державами.

У 2017 році президент Макрі відвідав Китай для участі в саміті «Один пояс, один шлях», де китайські офіційні особи представили плани щодо інфраструктурних проектів по всьому світу. В результаті з Аргентиною було укладено кілька економічних угод, які передбачають китайські інвестиції в країну. У лютому 2017 р. з нагоди 45-річчя встановлення дипломатичних відносин між Китаєм і Аргентиною посол Аргентини в КНР Дієго Раміро Гелар в інтерв'ю агентству «Сінхуа» заявив, що на сьогоднішній день міждержавні відносини переживають важливий період. Підписаний Китайською національною ядерною корпорацією і Національною комісією з атомної енергетики Аргентини ряд важливих угод послідовно виконується.

У 2018 році відбулася зустріч між президентами Китайської національної ядерної корпорації Ван Шоуцзюнь з президентом атомної енергогенеруючої компанії Аргентини Р. О. Семмолоні. Сторони обговорили проект побудови в Аргентині двох енергоблоків, що в перспективі призведе до співпраці двох країн.

Відносини Аргентини з Україною на сучасному етапі. Не дивлячись на те, що в Аргентині знаходиться одна з найчисельніших українських діаспор, відносини між двома країнами на сучасному етапі могли б бути кращими. Звісно, це пов'язано з війною України з Росією та довготривалими дружніми відносинами Аргентини з РФ, антиукраїнською пропагандою всередині Аргентини, всі ці події призвели до погіршення відносин України з Аргентиною та втрати зовнішніх ринків українських товарів в країнах Латинської Америки.

На сьогоднішній день рівень співробітництва та інтеграції економічних, наукових, політичних та культурних інтересів України з країнами Латинської Америки невисокий. Це підтверджується як статистичними даними щодо рівнів торговельних операцій, так і наявними проектами та планами подальшого співробітництва. Водночас більш активні контакти з Аргентиною дали б можливість диверсифікувати структури українського експорту та імпорту, створити нові та посилити напрацьовані напрями економічного та політичного співробітництва. Це важливо, зокрема, з огляду на підтримку позиції України країнами МЕРКОСУР при голосуванні у міжнародних організаціях, зокрема ООН [13].

Не дивлячись на те, що з 2011 року існує Угода між Аргентиною і Україною про скасування візового режиму та 30 взаємовигідних міждержавних угод, підписаних протягом останніх 20 років, відносини значно погіршилися. У 2015 році, з приходом до влади нинішнього президента Аргентини Маурісіо Макрі, розпочався новий етап розвитку двосторонніх відносин, і зараз серед експертного кола проводяться консультації щодо «перезапуску» двосторонніх відносин. У жовтні 2016 року посол Аргентини в Україні Альберто Хосе Алонсо розповів про новий курс Аргентини, спрямований на розроблення стратегії для підприємців у країнах Східної Європи. Стратегія полягає у відкритті Аргентини для іноземного бізнесу та початку нового співробітництва з країнами Європи. Також з початку 2017 року в Україні діє засідання міждержавної українсько-аргентинської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва.

Висновки. Зовнішня політика Аргентини за останні десятиріччя зазнала суттєвих змін у пошуку нових стратегічних партнерів у світі, якими стали Росія та Китай. За роки правління подружжя Кіршнерів Аргентина добила підняття міжнародного престижу у відносинах з Венесуелою, Бразилією, Китаєм та Росією, однак помилки у втіленні широкомасштабних соціальних програм призвели до нераціональної розтрати бюджетних коштів та величезної залежності від зовнішніх кредиторів. З приходом до влади М. Макрі зовнішньополітичний курс зазнав значних змін, новий президент задекларував зближення з державами регіону та відновлення дружніх відносин з США та ЄС, повернення Аргентині статусу лідера в регіоні. Щодо України, то аргентино-українські відносини сьогодні проходять новий етап становлення та переважання міждержавних відносин.

Список використаної літератури

1. Argentina reafirma, una vez más, la soberanía sobre las Malvinas — 2016. *Revista Panoramica*. 5 enero 2016. URL : www.panoramical.eu/politica/argentina-reafirmo-la-soberania-sobre-las-malvinas/ (дата звернення 11.08.2018)
2. Birsen F. President Mauricio Macri's Neo-Liberal Orthodoxy: Keeping Argentina Firmly in America's Backyard. *Globalresearch*. 26 april 2017. URL : <https://www.globalresearch.ca/president-mauricio-macris-neo-liberal-orthodoxy-keeping-argentina-firmly-in-americas-backyard/5587119> (дата звернення 11.08.2018)
3. Cristina Kirchner y Vladimir Putin afianzaron en Rusia su alianza bilateral. *La Nnacion.com*. 24 april 2015. URL : www.lanacion.com.ar/1786869-cristina-kirchner-se-reune-con-vladimir-putin (дата звернення 11.08.2018)
4. Franco L. Hillary Clinton elogia la economía argentina. *Ambito*. 1 march 2010. URL : <http://www.ambito.com/510323-hillary-clinton-elogio-la-economia-argentina> (дата звернення 11.08.2018)
5. Gedan Benjamin N. The deteriorating U. S. — Argentina relationship. *The global Americans*. 8 august 2007. URL : <https://theglobalamericans.org/2017/08/deteriorating-u-s-argentina-relationship/>.25 (дата звернення 11.08.2018)
6. Gonzalo S. P. Argentina and Asia: China's Reemergence, Argentina's Recovery / Reaching Across the Pacific: Latin America and Asia in the New Century / edited by C. J. Arnson, J. Heine, Ch. Zaino *Wilsoncenter*. 2015. URL : <https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/UNCORRECTED%20PROOF.%20Paz.pdf>. (дата звернення 11.08.2018)
7. Igoa J. Política exterior argentina en la década de los '90: Del Realismo periférico a los condicionantes internos y externos. La privatización petrolera, un espejo de la realidad. *His-*

- toria-actual.com. 8 march 2007. URL : <http://www.historia-actual.com/ha/> (дата звернення 08.03.2018)
8. Mñguez M. C. La política exterior del primer aco de gobierno de Mauricio Macri. *Ri.conicet.gov*. 5 may 2017. URL : http://ri.conicet.gov.ar/bitstream/handle/11336/40789/CONICET_Digital_Nro.ed853ebd-252d-4e14-91e8-3d0d575a41c6_A.pdf?sequence=2&isAllowed=y (дата звернення 05.05.2017)
  9. Sullivan M. P., Nelson R. M. Argentina: Background and U. S. Relations. *Congressional Research Service*. 16 june 2017. URL : <https://fas.org/sgp/crs/row/R43816.pdf>. (дата звернення 16.06.2017)
  10. Torres M. A. The foreign policy of Argentina during the Fernandez administration. *Paperroom.ipsa*. February 2011. URL : http://paperroom.ipsa.org/papers/paper_26489.pdf. (дата звернення 02.02.2017)
  11. Вакарчук К. Політична та економічна ситуація у серпні 2018 року. *Латинська Америка*. Аналітичний огляд. Серпень 2018. URL : http://bintel.com.ua/uk/article/2018_08_latin/ (дата звернення 09.14.2018)
  12. Вакарчук К. Політична та економічна ситуація у червні 2018 року. *Латинська Америка*. Аналітичний огляд. Червень 2018. URL : http://bintel.com.ua/uk/article/2018_06_latin/ (дата звернення 09.07.2018)
  13. Польовик Сергій. Інтереси Китаю в Латинській Америці. *Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «Борисфери Інтел»*. 7 червня 2018. URL : http://bintel.com.ua/uk/article/06_04_latin/ (дата звернення 07.06.2018)

References

1. «Argentina reafirma, una vez más, la soberanía sobre las Malvinas — 2016.» *Revista Panoramica*. 5 Enero, 2016. Accessed 11.08.2018. <https://www.panoramical.eu/politica/argentina-reafirma-la-soberania-sobre-las-malvinas/>
2. Birsen, Filip. «President Mauricio Macri’s Neo-Liberal Orthodoxy: Keeping Argentina Firmly in America’s Backyard.» *Globalresearch*. April 26, 2017. Accessed 11.08.2018. <https://www.globalresearch.ca/president-mauricio-macris-neo-liberal-orthodoxy-keeping-argentina-firmly-in-americas-backyard/558711>
3. «Cristina Kirchner y Vladimir Putin afianzaron en Rusia su alianza bilateral.» *La Nacion.com*. April 24, 2015. Accessed 11.08.2018. <https://www.lanacion.com.ar/1786869-cristina-kirchner-se-reune-con-vladimir-putin>
4. Franco, Liliana. «Hillary Clinton elogió la economía argentina.» *Ambito*. March 1, 2010. Accessed 11.08.2018. <http://www.ambito.com/510323-hillary-clinton-elocio-la-economia-argentina>
5. Gedan Benjamin, N. «The deteriorating U. S. — Argentina relationship.» *The global Americans*. August 8, 2007. Accessed 11.08.2018. <https://theglobalamericans.org/2017/08/deteriorating-u-s-argentina-relationship/>.25
6. Gonzalo S., Paz. «Argentina and Asia: China’s Reemergence, Argentina’s Recovery.» *Wilson Center*, 2015. Accessed 11.08.2018. <https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/UNCORRECTED%20PROOF-%20Paz.pdf>.
7. Igoa, Julia. «Política exterior argentina en la década de los ’90: Del Realismo periférico a los condicionantes internos y externos. La privatización petrolera, un espejo de la realidad.» *Historia-actual.com*. March 8, 2007. Accessed 11.08.2018. <http://www.historia-actual.com/ha/>
8. Mñguez, Marna Cecilia. «La política exterior del primer aco de gobierno de Mauricio Macri.» *Ri.conicet.gov*. May 5, 2017. Accessed 11.08.2018. http://ri.conicet.gov.ar/bitstream/handle/11336/40789/CONICET_Digital_Nro.ed853ebd-252d-4e14-91e8-3d0d575a41c6_A.pdf?sequence=2&isAllowed=y
9. Sullivan Mark P. and Nelson Rebecca M. «Argentina: Background and U. S. Relations.» *Congressional Research Service*. June 16, 2017. Accessed 11.08.2018. URL : <https://fas.org/sgp/crs/row/R43816.pdf>.
10. Torres Miguel Agustín. «The foreign policy of Argentina during the Fernandez administration.» *Paperroom.ipsa*. February, 2011. Accessed 11.08.2018. http://paperroom.ipsa.org/papers/paper_26489.pdf.

11. Vakarchuk K. «Polity'chna ta ekonomichna sy'tuaciya u serpni 2018 roku.» *Laty'ns'ka Amery'ka*. Anality'chny'j oglyad. Serpen' 8, 2018. Accessed 11.08.2018. http://bintel.com.ua/uk/article/2018_08_latin/
12. Vakarchuk K. «Polity'chna ta ekonomichna sy'tuaciya u serpni 2018 roku.» *Laty'ns'ka Amery'ka*. Anality'chny'j oglyad. Cherven' 6, 2018. Accessed 11.08.2018. http://bintel.com.ua/uk/article/2018_06_latin/
13. Pol'ovy'k Sergij. «Interesy' Ky'tayu v Laty'ns'kij Amery'ci.» *Nezalezhny'j anality'chny'j centr geopolity'chny'x doslidzhen' «Bory'sfern Intel»*. Cherven' 7, Червня, 2018. Accessed 11.08.2018. http://bintel.com.ua/uk/article/06_04_latin/

Стаття надійшла до редакції 5.10.2018

К. В. Вакарчук

кафедра международных отношений ОНУ имени И. И. Мечникова
к. 32, Французский бульвар, 24/26, г. Одесса, 65058, Украина

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА АРГЕНТИНЫ В ПОСТБИПОЛЯРНЫЙ ПЕРИОД

Аннотация

В статье проанализирована внешняя политика Аргентины в постбиполярный период, определены основные направления сотрудничества со США, Россией, Китаем, ЕС и странами Латинской Америки. Выделены основные направления сотрудничества: политические, экономические и оборонные, освещена роль Аргентины в этих процессах. В 1989 году в Аргентине прошли первые свободные выборы президента, к власти пришел К. Менем, который стал инициатором создания МЕРКОСУР и проводил политику сближения со США. Эффективная внутренняя политика вывела Аргентину на новый уровень развития страны, что позитивно повлияло на ее международный уровень.

Нестор Киршнер выступал за сближение со странами Европейского Союза, политика безопасности оставалась важной составляющей в формировании внешнеполитической стратегии страны, в частности отводилась важная роль ООН в решении международных проблем, вопросов международного терроризма, поддержки политики разоружения и нераспространения ядерного оружия.

Кристина Киршнер была инициатором внедрения политики мультикультурализма. В период ее правления произошло сближение с Китаем, Россией, Бразилией. Аргентина стремилась присоединиться к группе стран БРИКС. Также рассмотрены изменения внешнеполитического курса Аргентины после избрания нового президента М. Макри. Анализ внешней политики М. Макри дает полное представление о положении Аргентины на современном этапе, ее роли в международных отношениях. Новый политический курс М. Макри основан на возобновлении демократических ценностей внутри страны, статуса лидера Аргентины в странах Латинской Америки, поддержания дружеских отношений с США. Несмотря на ухудшение украино-аргентинских отношений за последние 5 лет, в работе очерчены основные тенденции отношений Украины и Аргентины на современном этапе.

Ключевые слова: внешняя политика, интеграционные объединения, глобальные процессы, сотрудничество и перспектива.

K. V. Vakarchuk

Department of International Relations,
Odessa I. I. Mechnikov National University,
k.32, French Bul., 24/26, Odessa — 58, 65058, Ukraine

FOREIGN POLICY OF ARGENTINA IN THE POST-BIPOLAR PERIOD

Summary

The article considers the foreign policy of Argentina in the post-bipolar period, identifies the main directions of cooperation with the United States, Russia, China, the EU and Latin American countries. Distinguish the main areas of cooperation: political, economic and defense, emphasize the role of Argentina in these processes. First free presidential elections were held in Argentina in 1989. K. Menem came to power, which initiated the creation of MERCOSUR and pursued a policy of rapprochement with the United States. An effective domestic policy led out Argentina to a new level of development of the country, which positively affected its international level.

Nestor Kirchner advocated rapprochement with the countries of the European Union, security policy remained an important component in shaping the country's foreign policy strategy; in particular, the important role of the UN was assigned in solving international problems, international terrorism issues, supporting disarmament policy and non-proliferation of nuclear weapons.

Christina Kirchner was the initiator of the implementation of the policy of multiculturalism. During her governing, there was a rapprochement with China, Russia and Brazil. Argentina was keen to join the BRICS group. Analysis of foreign policy M. Macri gives a complete picture of the situation of Argentina at the present stage, its role in international relations. The new political course of M. Macri is based on the renewal of democratic values within the country, the status of Argentina's leader in Latin America, and the maintenance of friendly relations with the United States. Despite the deterioration of Ukrainian-Argentine relations over the past 5 years, outlines the main trends in relations between Ukraine and Argentina at the present day.

Key words: foreign policy, integration associations, global processes, cooperation and perspective.